

A 70 anys de la seva fundació, la tasca és

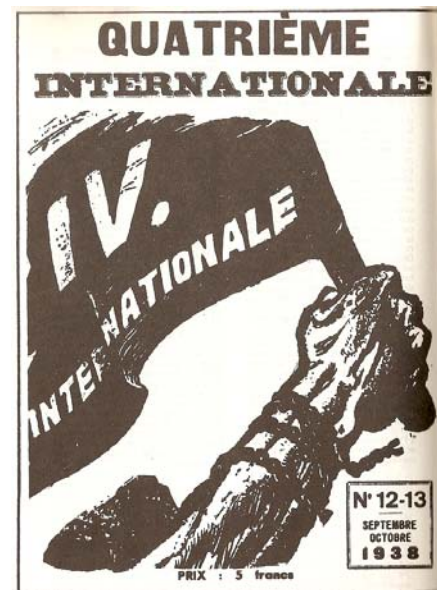
Reconstruir la IV Internacional

El 3 de setembre del 1938, 26 delegats representant 10 seccions i un a nom de l'Amèrica Llatina, de les 29 organitzacions afiliades, es reunien a les rodalies de París per constituir la IV Internacional. En una sola sessió i sota estrictes mesures de seguretat -els responsables d'organització L. Sedov i Rudolf Klement havien estat assassinats per l'estalinisme a París el febrer- es va aprovar el programa de la Internacional sota el títol "L'agonia del capitalisme i les tasques de la IV Internacional. La mobilització de masses al voltant de les reivindicacions transitòries com preparació per a la presa del poder" d'on procedeix el nom simplificat de Programa de Transició. A més es va adoptar un Manifest als treballadors del món, en què els alerta del perill de la Guerra Mundial que es preparava.

Entre els militants de la Lliga Comunista Internacional s'aixecaven veus preguntant-se si la constitució d'una nova Internacional no havia de ser el resultat de nous triomfs revolucionaris com ho havia estat la III, el 1919 després de la revolució russa. El Programa de Transició aprovat responia: "la IV Internacional sorgeix de grans esdeveniments: les més grans derrotes del proletariat en la Història. La causa d'aquestes derrotes és la degeneració i la traïció de la vella

direcció. La lluita de classes no tolera interrupcions. La Tercera Internacional, després de la Segona, està morta per a la revolució. Visca la IV Internacional".

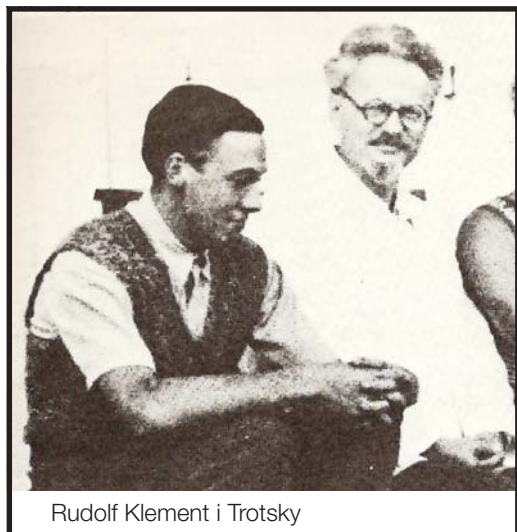
El feixisme copejava Europa i les organitzacions obreres amb brutalitat. A Alemanya es calcula que un milió de militants polítics d'esquerra i sindicalistes van ser executats als camps d'extermini després de l'arribada de Hitler al poder. També havia aconseguit prendre el poder a la Itàlia de Mussolini i estava a punt de fer-ho després de la Guerra Civil espanyola del 36-39. Els preparatius per a la guerra mundial estaven llançats, una guerra que seria més mortífera que la Gran Guerra, i l'amenaça que tot Europa caigués sota la bota nazi era una realitat. Alhora, l'estalinisme a la pàtria de la revolució, imposava mètodes no menys cruentos sobre qualsevol resistència interna als seus plans, en particular contra els anomenats "trotskystes". El 1936, Stalin fa votar una nova constitució que dilueix gran part dels elements revolucionaris, i l'agost d'aquest any s'inicia el primer dels coneguts com a Judicis de Moscou, els processos polítics

La Conférence de fondation de la IVe Internationale (Septembre 1938)

que acaben amb l'execució de la vella guàrdia del Partit Bolxevic acusada de "trotskysta" i dels pitjors crims contra el partit i l'Estat. Aquests processos s'estenen pel món. A l'estat espanyol, Andreu Nin, principal dirigent del POUM serà també torturat i assassinat per l'estalinisme.

En aquestes condicions d'extrema dificultat, Trotsky ja havia proposat la construcció de la IV Internacional el 36. Era urgent assegurar la continuïtat organitzativa i programàtica, el llegat del moviment revolucionari internacional, passar aquest dur període i preparar el gir que molt probablement la Guerra que s'acostava suposaria. Efectivament, a finals de la II Guerra Mundial es produeix el canvi esperat, quan el feixisme és derrotat en Stalingrad i es produeix un alça dels moviments de resistència a tota l'Europa ocupada. L'alça de la postguerra també va impulsar que la major part de colònies comencessin el camí a la independència. No obstant això serà l'estalinisme qui capitalitzi la major part de l'alça, en part per ajudar a la reconstrucció dels estats burgesos traint la revolució a França o Itàlia. La IV Internacional va arribar molt afeblida i delmada, amb nombrosos quadres a Europa assassinats pel feixisme i a la

Rudolf Klement i Trotsky

León Sedov

guerra, o per l'estalinisme que havia deportat milers de partidaris de l'Oposició d'Esquerres als camps d'extermini de Sibèria. El mateix L. Trotsky va ser assassinat a Mèxic on residia, l'agost de 1940 a mans de l'estalinista infiltrat Ramón Mercader.

Avui, 70 anys després reafirmem que va ser un cert condensar en una organització mundial i un programa l'herència revolucionària de les Internacionals precedents i els nous desenvolupaments elaborats per l'Oposició d'Esquerres, en particular la Teoria de la Revolució Permanent i el procés de degeneració burocràtic de l'URSS sota Stalin i la necessària lluita per una revolució política que derroqués el règim burocràtic i regenerés la revolució i recuperés l'estat obrer per a la classe treballadora. Aquestes eines, resumides en el Programa de Transició són avui imprescindibles per comprendre el curs dels esdeveniments del s. XX: els processos revolucionaris, els règims estalinistes i la restauració capitalista en aquests països, són la base per continuar amb la tasca d'impulsar una Internacional Obrera Revolucionària i la revolució socialista.

Per què és imprescindible reconstruir la IV Internacional?

Ens ho pregunten alguns companys. No són ja massa 70 anys per seguir insistint en la IV Internacional? No caldria donar per morta la IV i avançar cap a una nova? Realment cal un Partit Mundial Revolucionari? Per a nosaltres el problema no és el número, si IV o V, sinó els problemes reals que avui dificulten la construcció de partits i de la internacional mateixa. La clau no està en el nom sinó en el contingut, és a dir a respondre a la pregunta una Internacional per

qui i per a què.

Avui la IV Internacional i el trotskysme són dels pocs corrents marxistes que queden reivindicant la revolució socialista. Llavors la primera pregunta a la qual cal respondre és ¿cal la revolució socialista? Decididament sí. Els teòrics del capitalisme com a final de la història, que van aprofitar el procés de restauració a la exURSS, Xina i l'Est europeu per "demostrar" la inviabilitat d'un altre sistema econòmic fa temps que van baixar el to de veu.

El capitalisme està cada vegada més lluny d'assegurar ni tan sols un aliment a una majoria de persones que viuen sota ell. El saqueig imperialista del planeta, que inclou la guerra, enfonsa en la més profunda misèria milions de treballadors provocant èxodes massius, mentre els treballadors europeus o nord-americans veuen com es fonen les conquestes que tan durament van aconseguir amb dècades de lluita i sofriment. Aprofundir aquests trets que avui veiem amb tota brutalitat és el futur si el capitalisme segueix imperant. Quina altra alternativa hi ha? Lluitar per convertir les necessitats socials en el motor de la producció enlloc del benefici privat. Aquesta ha de ser la base d'un sistema socialista que planifiqui la producció i que integri els recursos mundials. Un sistema que necessita combatre tota forma de burocratització, perquè siguin els mateixos treballadors i les classes populars els qui exerceixin políticament el poder. Com a demostrar el s XX, no hi ha ruptura gradual o reforma possible del capitalisme, per a humanitzar-lo. Només són possibles els canvis revolucionaris.

Una revolució internacional?

Un partit internacional per a una revolució que, encara que en la seva forma sigui necessàriament nacional, pel seu contingut és internacional. Els trotskystes van lluitar des dels seus inicis contra la degeneració burocràtica estalinista dels estats en què el capital va ser expropiat, advertint que en cas de mantenir-se aquesta burocràcia en el poder el procés de tornada al capitalisme –tard o d'hora- era inevitable. També van combatre les teories burocràtiques de l'estalinisme, que asseguraven que era possible construir el "socialisme

en un sol país", deixant a una banda la construcció del partit mundial de la revolució, ja que calia mantenir una "coexistència pacífica" amb l'imperialisme. L'experiència viscuda en aquests països després d'un primer període de desenvolupament de les forces productives, demostra que sense la integració internacional de recursos –per gran que sigui un estat- no pot igualar el desenvolupament productiu capitalista avançat que domina un mercat mundial. Marx ja va analitzar el caràcter necessàriament internacional del socialisme com a superador d'un capitalisme que ja va integrar sota el seu domini els recursos planetaris. Avui aquesta realitat del caràcter internacional de l'economia capitalista està molt més present a la vida quotidiana de qualsevol treballador que compra articles de nombroses parts del món en tant sap per experiència que el procés productiu de la majoria de multinacionals afecta molts països i que és molt difícil enfrontar-la amb èxit des d'una fàbrica sola. L'internacionalisme és més que la necessària solidaritat, és la convicció d'estar construint un mateix partit mundial.

Amb quin programa reconstruir la Internacional revolucionària?

El programa és el partit, perquè al definir quines tasques pretén i amb quins mitjans, s'està definint l'essència de l'organització a construir. El programa de Transició amb el qual es va fundar la IV Internacional integrava l'experiència de lluita revolucionària de les anteriors internacionals obreres i a la vegada avançava en nous desenvolupaments del marxisme com va ser la lluita contra els processos de degeneració burocràtics en la exURSS sota Stalin i més tard estesos en altres llocs. Que els processos revolucionaris eren triomfs del moviment de masses que calia defensar no ens va portar a defensar aquesta burocràcia que s'alçava com una trava al desenvolupament revolucionari. Per això vam rebutjar el discurs reaccionari que en el sXX un terç de la Humanitat va agafar un camí equivocat fins que se'n va adonar i va tornar al capitalisme. Defensàvem que les revolucions

van ser avortades per règims burocràtics dictatorials que van esgotar les energies revolucionàries dels treballadors/es i, al final, van acabar per ser els agents de la restauració de capitalisme. Així, la base del Programa de Transició com la batalla per “la mobilització de les masses al voltant de les reivindicacions transitòries com a preparació per a la presa del poder” segueix sent actual en tant l’etapa que viu el capitalisme, que Lenin va definir com imperialista: la del predomini del capital financer sobre les altres formes de capital, la de la concentració de capitals i les grans multinacionals que mantenen posicions de monopoli en un sector davant a la lliure oferta i demanda; l’etapa d’espoli de tots els racons del planeta per l’imperialisme; una etapa de guerra i revolucions.

Amb quin model de partit?

Aquí també tenim sovint controvèrsies, doncs sectors particularment de joves qüestionen la idea d’un partit amb centralisme democràtic. Un partit que nosaltres anomenem bolxevic, perquè va ser Lenin qui al llibre “¿Què fer?” dibuixava els principals traços del seu funcionament. Un partit que viu a partir del treball quotidià dels seus militants, que funciona amb organismes que es reuneixen regularment, que combinen la formació amb el debat polític i els plans d’intervenció. És a dir, organismes de debat i per a l’acció. I és per aquesta combinació de tasques que precisa un funcionament centralista democràtic, que definim com la major unitat en l’acció i la més àmplia llibertat en la discussió. Per què la seva acció sigui efectiva, precisa colpejar unit, com en tota acció de la classe obrera davant la patronal, i això requereix centralització, és a dir, acabar les discussions definint un pla i actuar amb tota la força concentrada per fer-lo possible... i si estava equivocat en l’obligat debat de balanç rectificarem i aprendrem col·lectivament dels errors. Però perquè les decisions siguin ajustades a les necessitats dels treballadors/s o perquè els balanços arribin fins al final, cal que cadascun dels i les militants prengui la responsabilitat d’estudiar, de debatre, de criticar... i aquesta no

és tasca delegada en els “dirigents”, per això cal garantir la màxima llibertat i democràcia interna.

L’estalinisme va fer respecte del model de partit leninista el mateix que amb l’estat obrer revolucionari: convertir-lo en el seu contrari. Va substituir el centralisme democràtic per una estructura de poder piramidal en què l’elaboració política quedava reservada a les cúpules, de les quals baixaven instruccions que les bases havien d’aplicar. Un poder burocràtic i monolític que ofegava qualsevol expressió crítica. Aquest model que no ha estat exclusiu de l’estalinisme, ha motivat un rebuig global als partits, particularment entre la joventut que no tolera ser utilitzada.

Així doncs el resultat d’un partit per a la revolució socialista, internacional, amb un programa bàsicament elaborat per a la IV Internacional i amb centralisme democràtic, ens porta a seguir plantejant la reconstrucció de la IV Internacional com una tasca que 70 anys més tard no ha deixat de tenir tot el sentit.

Llavors per què tantes dificultats avui?

No farem en aquest article un balanç històric d’aquests 70 anys, dels encerts i errors, doncs no és l’objectiu d’aquest article. Avui hi ha dos motius que expliquen les nostres dificultats actuals: un d’ordre objectiu i un altre subjectiu.

1) El primer està en el fet que la iniciativa del període que vivim està en mans de l’imperialisme. Ens expliquem. Després de la II Guerra Mundial hi ha un alça important del moviment de masses mundial, un llarg període d’avanç revolucionari que porta a la independència a la major part de colònies imperialistes, amb revolucions a Iugoslàvia, Xina, Cuba, amb l’adquisició de la classe obrera europea d’enormes conquestes socials (l’anomenat Estat del Benestar), més tard amb la derrota de l’imperialisme nord-americà a Vietnam, amb les revolucions d’Iran i de Nicaragua, i molt especialment amb l’alça impressionant del moviment obrer a l’Est contra la burocràcia estalinista: Alemanya de l’Est el 53, Hongria 56, Txecoslovàquia 68,

Polònia 70 i que es va materialitzar en un sindicat de milions d’obres polonesos, Solidarnosc a finals dels 70. Però aquest moviment va ser derrotat des de fora per l’acord entre Moscou, Washington, El Vaticà, la burocràcia estalinista polonesa i al seu front el General Jaruzelski, que va donar el cop.

El període de retrocés imperialista i d’afebliment dels règims estalinistes es va tancar a principis dels 80, quan l’imperialisme va llançar la seva contraofensiva: primer Reagan, que va iniciar el pols per doblegar la classe obrera nord-americana amb els controladors aeris que van saltar a la lluita i van ser acomiadats en massa. Reagan va impulsar una política militarista (La Guerra de les Galàxies) per imposar el seu dictat: l’anomenada “globalització” i els mecanismes d’espoli dels països semicolonials, inclosos els mecanismes per al pagament del deute extern... Thatcher va ser el referent a Europa. Com Reagan, primer va haver d’imposar disciplina en la classe obrera britànica i ho va fer amb els miners britànics, un dels sectors històrics, que va acabar derrotats després de més d’un any de duríssima lluita. Les anomenades polítiques neoliberals es van estendre pel planeta sense importar si manaven governs de “dreta” o “d’esquerra”. En aquesta iniciativa l’imperialisme va augmentar la pressió sobre l’estalinisme i aquest va emprendre el camí de la restauració del capitalisme als seus estats, amb Gorbatxov i la seva perestroika com a màxims exponents.

Les conseqüències d’aquesta ofensiva imperialista la pateixen tots els treballadors: retrocés històric en les conquestes de la classe obrera en els estats més desenvolupats

(privatitzacions, precarietat, caiguda de l'estat del Benestar...) fam, misèria i emigració als països semicolonials. Tot aquest procés ha estat possible perquè sobre el conjunt de la classe obrera mundial s'agita el fantasma de la producció a la Xina, és a dir les conseqüències del procés de restauració dirigit i controlat amb mà de ferro pel Partit Comunista al poder, un grau de sobreexplotació que no aconsegueixen altres dictadures. Gràcies hem de donar la classe obrera mundial que els moviments revolucionaris de finals dels 80 contra els règims estalinistes (caiguda del Mur de Berlín, URSS,...) no van permetre que el procés es repetís a la exURSS i l'Est europeu, encara que el moviment de masses no va aturar el procés de restauració capitalista i la misèria que comportava.

2) Però hi ha també la traducció d'aquesta contraofensiva imperialista sobre la consciència i les organitzacions. I aquí estan les dificultats subjectives. L'ofensiva material n'arrossegava una altra d'ideològica, la de fi de la història, la del regne definitiu del capitalisme, la "d'el socialisme ha mort". Aquesta ofensiva va comptar amb l'aplaudiment generalitzat de la socialdemocràcia., que, a diferència, de la d'anys endarrere, va abandonar definitivament el parlar de socialisme i va abraçar amb cos i ànima el capitalisme com el millor dels regnes. I a ells es va unir la poderosa burocràcia estalinista, que des dels estats en els quals governava va començar a lloar la propietat privada, la democràcia burgesa, a llençar pestes sobre els processos revolucionaris... Aquesta ideologia reaccionària va penetrar en les organitzacions sindicals que ells controlaven i a través d'elles i del discurs va provocar un retrocés important de la consciència de classe.

Les organitzacions revolucionàries van patir també aquesta ofensiva. Nombroses organitzacions trotskystes van anar de crisi en crisi fins la seva pràctica desaparició. La Lliga Internacional de Treballadors de la qual formàvem part fins al recent IX Congrés va estar a punt de sucumbir a mitjans dels 90. Avui mateix les organitzacions revolucionàries som una ínfima minoria i seguim nedant contracorrent, per utilitzar la frase de Trotsky dels anys 30. Però avui són possibles derrotes com la de l'imperialisme a l'Iraq o algun procés revolucionari a Amèrica Llatina que reverteixi la situació.

Els moviments revolucionaris de l'exURSS, l'Est europeu i Xina (encara que va ser derrotat a Tiananmen) de finals dels 80 i 90 van tenir l'enorme valor de causar la fallida del ferri control que l'aparell estalinista havia imposat per dècades al moviment obrer. **Sobre aquesta experiència i malgrat l'enorme retrocés en la consciència que l'ofensiva capitalista va imposar, és avui possible reconstruir les bases de la consciència de classe, de l'internacionalisme proletari, en fi, els pilars de la lluita per la revolució socialista. Com afirmaven els revolucionaris fa 70 anys, no hi ha treva en la lluita de classes i no hi pot haver treva en la construcció d'un partit mundial de la revolució.**

Josep Lluís del Alcázar

IX Congreso Mundial de la Lliga Internacional dels Treballadors (Quarta Internacional):

Expulsió de Lluita Internacionalista en dos actes

Lluita Internacionalista es constitueix com organització després del III Congrés del PRT (1999), quan, en el debat intern, la direcció de la LIT-QI proposa que es desenvolupin dues "experiències separades" sota un protocol que assegurava que tots seguiríem sent considerats militants del PRT en el marc internacional comú de la LIT, per a poder fer el balanç d'aquestes experiències en els següents congressos. Pocs mesos després, la direcció del PRT va resoldre unilateralment trencar l'acord –rebut el suport de la direcció internacional- i va deixar de considerar als militants de LI com militants del PRT, és a dir, va procedir a la nostra expulsió, cosa que va deixar LI com organització simpatitzant de la LIT-QI. Vam reclamar el respecte al protocol insistentment, sense aconseguir-ho.

Tot i així, al llarg d'aquests anys, la participació de LI en la vida de la LIT-QI ha estat un component prioritari: en campanyes internacionals, als debats a les organitzacions, en els processos congressuals. En l'últim període, més enllà de les diferències que teníem amb el PRT, han sorgit diferències polítiques, que anirem explicant en posteriors edicions d'aquesta revista, però que es concreten en nous desenvolupaments teòrics de la direcció, en relació als processos d'Orient Mitjà (Palestina, Líban, la política cap a les organitzacions islamistes), així com respecte al funcionament intern de l'organització. Això va motivar que, en el marc del procés congressual, LI presentés una plataforma de tendència internacional per a intentar corregir aquesta política i mètodes.

Vam presentar diverses elaboracions polítiques a debat, i així vam encarar el IX Congrés Mundial.

No obstant això la direcció internacional i la del PRT van decidir avortar el debat polític, organitzant un procés d'expulsió basat en suposats problemes morals, l'inici dels quals se'ns va comunicar per carta a menys d'una setmana de la data del Congrés. El procés sumari va concloure tot just 16 dies després d'iniciat, amb la nostra expulsió, votada pel congrés després d'una sessió sense les més mínimes garanties per a defensar-nos de les falses acusacions, i que va trencar el congrés i va liquidar un debat franc i lleial de diferències polítiques. Una vegada més, l'encobriment de les diferències polítiques amb suposats i infundats casos morals, un mètode de sobres conegut en les pràctiques burocràtiques dins del moviment obrer, es va travessar al Congrés Mundial i va acabar amb la nostra organització en el carrer.

La delegació de LI va fer pública a tots els delegats i delegades presents una declaració contra un procés d'expulsió que servia per a tapar diferències polítiques, contra el mètode mateix d'expulsió sumària i contra una resolució que no acceptem, doncs seguim considerant la LIT-QI la nostra organització política internacional.

En endavant i fins que la V Conferència de LI tanqui el balanç i estableixi la línia de continuïtat, en la portada del nostre periòdic apareixerà, en lloc de "secció simpatitzant de la LIT", la referència "per la reconstrucció de la IV Internacional".

